

WINTER'S BONE

reg. Debra Granik / sce. Debra Granik & Anne Rosellini, gebaseerd op de roman van Daniel Woodrell / fot. Michael McDonough / muz. Dickon Hinchliffe / mon. Andrea Mertens / met Jennifer Lawrence (Ree), John Hawkes (Teardrop), Garret Dillahunt (Sheriff Baskin) e.a. / pro. Alix Madigan & Anne Rosellini / VS / 100' / 2010 / dis. Paradiso

Verhaal

'Hey sweetie, what's with the guns?' 'I'm teaching 'em all survival.'

De zeventienjarige Ree probeert met veel moeite te overleven met haar depressieve moeder en haar jongere broer en zusje in het onherbergzame gebied van de Ozark Mountains, waar de aanmaak van en handel in crack of crystal meth (speed of methamfetamine) welig tiert. Op een dag komt de sheriff naar haar vader vragen: als hij zich niet op tijd meldt voor zijn proces, wordt het huis in beslag genomen, want dat heeft hij als onderpand gegeven voor zijn borg. Ree gaat op zoek naar haar vader, na heel wat moeilijkheden geholpen door haar oom Teardrop.

Achtergrond

Winter's Bone is de tweede langspeelfilm van regisseur Debra Granik. Zowel voor *Winter's Bone* als voor haar eerste film, *Down to the Bone*, heeft ze zelf meegeschreven aan het scenario. In beide films spelen drugs een grote rol.

In *Winter's Bone* is de crystal meth of crack voortdurend aanwezig in de dorpjes in de Ozarks. Het is een chemische drug die vrij makkelijk te maken is, en die ook relatief goedkoop is. Daarom werd crystal meth in de jaren 80 nogal populair in de Verenigde staten. De drug werkt stevig in op het centrale zenuwstelsel, is zeer verslavend en vaak dodelijk.

De film is gebaseerd op een roman van Daniel Woodrell, een schrijver van misdaadverhalen die zich allemaal in Missouri afspelen, in de Ozarks, waar ook *Winter's Bone* gefilmd is. Woodrell kende het gebied uit zijn jeugd. Het leven is er moeizaam, overleven hard. Als je een film maakt over arme mensen die proberen te overleven in de woeste natuur, loop je kans dat die armoede exotisch gaat lijken. Debra Granik heeft erover gewaakt om dat niet te laten gebeuren. Ze wilde absoluut niet de indruk geven dat ze de armoede van het gebied uitgebuit had om een mooie film te maken.

De hoofdrol wordt gespeeld door Jennifer Lawrence, die absoluut de rol van Ree wilde hebben, omdat het volgens haar de mooiste vrouwenrol was die ze ooit had gelezen. Om zich voor te bereiden op de film leerde ze hout hakken en eekhoorns villen.

Thema's

Een eerste thema is zelfrespect. Ook al ben je arm, je vraagt alleen om hulp als het echt niet anders kan. Daar staat dan tegenover dat je spontaan helpt als iemand minder heeft dan jij. Ree gaat wel vragen of haar paard bij de burens Sonya en Blond mag blijven omdat ze geen geld meer heeft voor hooi, maar als de burens een hert geschoten hebben, mag haar broertje Sonny niet om een stuk gaan vragen: 'Never ask for what ought to be offered', zegt Ree streng tegen Sonny. Ree gaat dan ook pas om hulp vragen om haar vader te vinden als ze het huis en het bos met kaphout dreigt kwijt te raken, en hoe kan ze zonder huis en (magere) inkomsten van het hout voor haar moeder en broertje en zusje zorgen? Het valt op dat de mensen heel onvriendelijk doen (en vaak ook zijn), maar als het er op aankomt Ree niet in de steek laten.

Overleven is moeizaam, kunnen overleven in het onherbergzame gebied is dan ook iets dat je moet leren. Wanneer Ree een stuk hertenvlees krijgt, zegt ze tegen de kleintjes: 'Kom hier staan en kijk hoe ik de stoofpot klaarmaak.' Ze leert ze schieten op eekhoorns, en ze leert ze hoe ze die moeten villen. Als haar broertje weigert om de ingewanden uit het beestje te halen, zegt Ree: 'There's a bunch of stuff that you have to get over being scared of.' Wanneer ze in de schuur van Thump Milton is, en ze bang is dat ze er niet levend wegkomt, is haar argument om haar te laten gaan dan ook dat de kinderen nog niet voor hun eigen eten kunnen zorgen.

Er heerst een strenge gedragscode in het gebied. De politie is de vijand, en praten met de politie is het ergste wat je kunt doen, erger dan moord. Er wordt helemaal niet veel gepraat in de Ozarks. Wanneer Ree bij haar oom Teardrop naar haar vader vraagt, geeft die bars als antwoord: 'Where a man's at is not necessarily for you to know either.' Ree praat over niemand, ook niet over de sheriff als die zich niet van zijn dapperste kant heeft laten zien. Wel weten de belangrijke mannen uit het gebied altijd meteen wat er gebeurd is.

Stijl

Regisseur Debra Granik heeft de film de grauwheid van de armoede meegegeven. Het licht is grijs, de houten huizen zien er vuil en ongezellig uit, het huis van Ree is onvoldoende bemeubeld (kijk maar eens waar de kleintjes slapen). Ook de natuur heeft niets idyllisch.

Er is heel weinig muziek gebruikt. Heel soms is er een zoemtoon te horen, waarvan je je afvraagt of het misschien een machine is of een vliegtuig. De enige twee keren dat je muziek hoort die niet voortkomt uit het verhaal zelf (extra-diëgetische muziek) is bij het countryliedje in het begin, dat de toon van het verhaal zet, en in de scène op de veemarkt.

Wanneer Ree slaapt nadat ze in elkaar geslagen is, droomt ze in zwart-wit (en in een kleiner kader, als een ouderwetse homemovie) van het bos, en ze ziet eekhoorns die verschrikt wegspringen omdat hun bomen omgezaagd worden. Dat lijkt wel een metafoor te zijn voor hoe Ree zich voelt in haar machteloosheid omdat ze niet meer weet wat ze nog kan doen om haar huis te houden.

Vragen (na de film)

- 1 Heb je de woorden verstaan van het liedje in het begin? Hoe zet dat liedje de toon voor de film?
- 2 In het begin zie je Ree de kinderen naar school brengen. Bij welke klassen gaat ze kijken? Waarom is ze net door die twee lessen zo gefascineerd?
- 3 Het is duidelijk dat Rees omgeving een machowereld is. Kun je voorbeelden geven van het overwicht dat de mannen hebben op de vrouwen?
- 4 Hoe zien we dat het gezin van Ree heel arm is? Geef voorbeelden.
- 5 Waarom wil Rees oom Teardrop aanvankelijk niks te maken hebben met Rees zoektocht?
- 6 Waaraan kan je zien dat Ree haar angst meestal weet te onderdrukken?
- 7 Wat doen de burens allemaal om Ree te helpen? Waar kun je aan zien dat die hulp niet helemaal zonder eigenbelang is?
- 8 Aan het einde van de film komt er eindelijk een reactie van de moeder. Welke?